

Noziedzīgā nodarījumā cietušo tiesības kriminālprocesā - Ziemeļrija

Ja esat **cietis noziegumā**, jums ar likumu ir piešķirtas noteiktas individuālas tiesības, kuras jūs varat izmantot pirms tiesvedības, tās laikā un pēc tās. Jūs varat izmantot arī dažādu veidu palīdzību un pieprasīt nozieguma radītā kaitējuma atlīdzināšanu.

Kriminālprocess Ziemeļrijā sākas ar izmeklēšanu, kuras laikā policija vāc pierādījumus. Kad policija ir pabeigusi izmeklēšanu, lieta tiek nodota prokuratūrai. Prokurors pārbauda, vai pret aizdomās turēto ir pietiekami daudz pierādījumu, lai varētu saukt viņu pie atbildības, un vai viņa saukšana pie atbildības ir sabiedrības interesēs. Ja prokurors nolemj nesaukt personu pie atbildības, lieta tiek izbeigta. Pretējā gadījumā prokurors sagatavo lietu izskatīšanai un iesniedz prasību tiesā. Jebkurā gadījumā jūs informēs par prokuratūras lēmumu un, ja lieta tiks nodota tiesai, ar jums sazināsies, lai informētu par tiesas sēdes datumu.

Lietas par mazāk smagiem noziedzīgiem nodarījumiem izskata mirtiesās. Lietas par smagākiem noziegumiem (piemēram, izvarošanu vai laupīšanu) izskata tiesnesis un zvērinātie Kroņa tiesā. Zvērināto sastāvā ir 12 no vēlētāju reģistra nejauši izvēlēti cilvēki, kuriem tiesvedības laikā sniedz pierādījumus un kuri lemj, vai apsūdzētais ir vainīgs nozieguma izdarīšanā. Tiesnesis tiesvedības laikā lemj par tiesiskiem apstākļiem, piemēram, par to, vai ir ļauts sniegt konkrētus pierādījumus. Tiesvedības beigās, ja zvērināto sastāvs atzīst apsūdzēto par vainīgu, tiesnesis lemj par sodu, ko piemēro par noziegumu saskaņā ar likumu.

Lai atrastu nepieciešamo informāciju, noklikšķiniet uz turpmāk redzamajām saitēm

- [☞ 1 - Manas kā noziegumā cietušā tiesības](#)
- [☞ 2 - Paziņošana par noziegumu un manas tiesības izmeklēšanas vai tiesas procesa laikā](#)
- [☞ 3 - Manas tiesības pēc tiesas procesa](#)
- [☞ 4 - Kompensācija](#)
- [☞ 5 - Manas tiesības uz atbalstu un palīdzību](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 14/03/2019

1 - Manas kā noziegumā cietušā tiesības

Kādu informāciju es saņemšu no iestādes (piemēram, policijas, prokurora), kad ir noticis noziegums, bet vēl neesmu par to ziņojis?

Jums ir tiesības saņemt rakstisku informāciju par to, ko sagaidīt no krimināltiesību sistēmas, piemēram, bukletu "Informācija noziegumos cietušajiem" vai tās tīmekļa vietnes adresi, kurā šāda informācija ir pieejama.

Atkarībā no nozieguma veida, jūsu personiskajiem apstākļiem vai informācijas nozīmes konkrētā izmeklēšanas vai kriminālprocesa posmā jums no brīža, kad pirmo reizi vērsāties policijā, ir jāsaņem šāda informācija:

- kur un kā saņemt konsultāciju vai palīdzību, tostarp kā saņemt medicīnisku palīdzību, speciālistu atbalstu (piemēram, psiholoģisku atbalstu) un atrast alternatīvu izmitināšanas vietu;
- kā paziņot par noziedzīgu nodarījumu un ar ko jāsazinās, ja rodas kādi jautājumi par lietu;
- kā pieprasīt kompensāciju;
- kādas iespējas pieejamas, ja cietušais neatrodas Ziemeļrijā;

- pieejamie tulkošanas pakalpojumi;
- kā iesniegt sūdzību par pakalpojumu sniedzēju;
- pieejamie atjaunojošās justīcijas pakalpojumi;
- kā atgūt izdevumus, kas radušies kā lieciniekam tiesvedības laikā.

Jums ir tiesības jebkurā laikā izmantot cietušo atbalsta pakalpojumus neatkarīgi no tā, vai jūs esat vai neesat ziņojis par noziegumu, un tie jums ir pieejami arī pēc izmeklēšanas un kriminālprocesa beigām.

Es nedzīvoju tajā ES valstī, kurā noziegums tika izdarīts (esmu ES vai trešās valsts pilsonis). Kā tiek aizsargātas manas tiesības?

Jums ir tiesības saņemt Cietušo hartā aprakstītos pakalpojumus, ja noziegums ir izdarīts Ziemeļīrijā vai ja pakalpojumi ir saistīti ar Ziemeļīrijā notiekošu kriminālprocesi. [1]

[1] *Tiesības uz kompensāciju no Kaitējuma atlīdzināšanas dienestiem var būt atkarīgas no jūsu dzīvesvietas vai valstspiederības valsts; izņēmums ir šādi gadījumi: jūs esat atzīts par cilvēku tirdzniecības upuri vai jums ir piešķirts patvērums, alternatīvais statuss vai pagaidu uzturēšanās atļauja.*

Kādu informāciju es saņemšu, ja ziņošu par noziegumu?

Jums ir tiesības saņemt no policijas šādu informāciju:

- rakstisku apliecinājumu par to, ka jūs esat ziņojis par noziegumu, apliecinājumā ietverot pamatinformāciju par nodarījumu. Rakstiskais apliecinājums var būt vēstule, elektronisks paziņojums, piemēram, e-pasts vai īsziņa, vai ar roku rakstīts dokuments. Jūs varat lūgt, lai šādu apliecinājumu jums nesniedz. Ja, pēc policijas domām, pastāv risks, ka rakstiska apliecinājuma nosūtīšana jums var kaitēt (piemēram, gadījumos, kad notikusi vardarbība ģimenē), tā var vienoties ar jums par apliecinājuma nesūtīšanu;
- izsmelto skaidrojumu par to, ko sagaidīt no krimināltiesību sistēmas, kad jūs ziņojat par noziegumu vai kad ar jums sazinās kā ar cietušo izmeklēšanas ietvaros;
- novērtējumu par to, vai jūs vēlaties palīdzību, un, ja tā, kāda palīdzība vai atbalsts jums varētu būt nepieciešams. Tas palīdzēs noteikt, vai jūs esat kādā no trim cietušo kategorijām, kam var būt nepieciešams pastiprināts atbalsts, un vai un kādā apmērā jūs varat izmantot īpašos pasākumus. Policija var uzticēt detalizētāku novērtēšanu cietušo atbalsta dienestiem;
- rakstisku informāciju par to, ko sagaidīt no krimināltiesību sistēmas, piemēram, bukletu "Informācija noziegumos cietušajiem" vai tās tīmekļa vietnes adresi, kurā šāda informācija pieejama, pēc iespējas ātrāk, taču ne vēlāk kā piecas darbdienu pēc ziņošanas par noziegumu vai sazināšanās ar jums kā ar cietušo izmeklēšanas ietvaros;
- norādi par to, cik bieži jūs saņemsiet informāciju par lietas norisi, pēc sarunas ar policiju;
- bez liekas kavēšanās — skaidrojumu par lēmumu neizmeklēt noziegumu;
- informāciju par lietas izmeklēšanas beigām, ja neviena persona netiek apsūdzēta, un skaidrojumu par iemesliem.

Jums ir tiesības no policijas saņemt informāciju par cietušo atbalsta dienestiem, tostarp šo dienestu kontaktinformāciju, lai jūs varētu izmantot to pakalpojumus jebkurā laikā.

Jums ir tiesības bez liekas kavēšanās saņemt no policijas informāciju un paskaidrojumus, kad aizdomās turētais:

- tiek apcietināts;
- tiek nopratināts ar brīdinājumu;
- tiek atbrīvots bez apsūdzības izvirzīšanas;
- tiek atbrīvots pret galvojumu vai tiek mainīti vai atcelti galvojuma nosacījumi.

Vai man ir tiesības uz bezmaksas mutiskās vai rakstiskās tulkošanas pakalpojumiem (sazinoties ar policiju vai citām iestādēm vai izmeklēšanas un tiesas procesa laikā)?

Ja jūs nesaprotat angļu valodu vai nerunājat angļu valodā, jums ir tiesības pieprasīt mutisku tulkojumu jums saprotamā valodā:

- ziņojot par noziedzīgu nodarījumu [1];
- kad policija jūs nopratina un
- kad jūs sniežat liecību kā liecinieks.

Ja jūs nesaprotat angļu valodu vai nerunājat angļu valodā, jums ir tiesības pieprasīt rakstisku tulkojumu šādai informācijai:

- rakstiskais apliecinājums par noziegumu, par kuru ziņojāt;
- ja nopratināšanas vai tiesas sēdes vajadzībām ir nepieciešams iepazīties ar konkrētu dokumentu, kas jums tiek uzradīts, — dokumenta attiecīgās daļas;
- dokuments, kurā jūs informē par tiesas sēdes datumu, laiku un vietu, un
- kriminālprocesa iznākums, ja jums ir tiesības uz šādu informāciju saskaņā ar šo kodeksu, un, ja iespējams, vismaz Tss lēmumu pamatojuma izklāsts.

[1] Jums ir tiesības ziņot par noziegumu jums saprotamā valodā vai izmantojot nepieciešamo lingvistisko palīdzību, ja jūs nerunājat angļu valodā.

Kā iestāde nodrošina, ka es saprotu un ka mani saprot (ja es esmu bērns; ja es esmu persona ar invaliditāti)?

Saskaņā ar Cietušo hartu pakalpojumu sniedzējiem ir jākomunicē ar jums vienkāršā un saprotamā valodā, īstenojot nepieciešamos pasākumus (piemēram, sniedzot viegli lasāmā valodā, Braila rakstā vai izmantojot reģistrētu starpnieku), lai palīdzētu jums saprast un tikt saprastam. Izvērtējot atbilstīgos pasākumus, pakalpojumu sniedzējiem ir jāņem vērā jūsu personiskās īpašības, kas var ietekmēt spēju saprast un tikt saprastam.

Ir pieejami dažādi informatīvi bukleti vieglā valodā dažādos formātos.

Atbalsta pakalpojumi cietušajiem

Kas sniedz atbalstu cietušajiem?

Cietušo hartas 76. pantā ir paredzētas cietušo tiesības uz piekļuvi cietušo atbalsta pakalpojumiem neatkarīgi no tā, vai viņi ir ziņojuši par noziegumu policijai. Hartas darbības jomā ietilpst Ziemeļrīrijas cietušo atbalsta organizācijas *Victim Support NI* sniegtais atbalsts un labdarības organizācijas NSPCC Atbalsta dienests gados jauniem lieciniekiem. Tiesības uz NSPCC pakalpojumiem var izmantot tikai tad, ja bērnam vai jauniešiem ir jāliecina tiesā. Ārpus hartas darbības jomas var būt pieejami citi NSPCC atbalsta pakalpojumi, piemēram, bērnu un jauniešu uzticības tālrunis.

Vai policija automātiski nodos manus datus cietušo atbalsta dienestam?

Policija izskaidros jums, ka jūsu dati tiks automātiski nodoti cietušo atbalsta dienestiem, kad jūs ziņosiet par noziegumu. Jums ir tiesības prasīt policijai, lai tā nenodod jūsu datus cietušo atbalsta dienestiem.

Kā tiek aizsargāti mani personas dati?

Ja saskaņā ar Cietušo hartu ir nepieciešama informācijas nodošana, pakalpojumu sniedzējiem tas ir jā dara efektīvi un saskaņā ar saviem pienākumiem, kas paredzēti 1998. gada Datu aizsardzības likumā un citos piemērojamos tiesību aktos.

Vai man ir jāziņo par noziegumu, pirms saņemu cietušajiem paredzēto atbalstu?

Nē, jums ir tiesības izmantot cietušo atbalsta pakalpojumus jebkurā laikā neatkarīgi no tā, vai jūs esat vai neesat ziņojis par noziegumu, kā arī pēc izmeklēšanas un kriminālprocesa beigām.

Personīgā aizsardzība apdraudējuma gadījumā

Kādi aizsardzības veidi ir pieejami?

Ja cietušais ziņo par noziegumu pakalpojumu sniedzējam, kas ir atbildīgs par noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu, pakalpojumu sniedzējam ir jāveic individuāls novērtējums, lai apzinātu konkrētas cietušā aizsardzības vajadzības un noteiktu, vai un kādā mērā cietušajam būtu vajadzīgi specifiski aizsardzības pasākumi vai īpaši pasākumi nopratināšanas vai liecības sniegšanas laikā.

Novērtējums ir atkarīgs no visiem apstākļiem, tostarp nozieguma smaguma un šķietamā kaitējuma cietušajam. Novērtējumā ir jāņem vērā cietušā personiskās īpašības, uzskati un nozieguma būtība un apstākļi.

Ja pēc individuālās novērtēšanas pakalpojumu sniedzējs ir secinājis, ka cietušajam ir nepieciešama specifiska aizsardzība un cietušajam varētu būt lietderīgi konkrēti aizsardzības pasākumi nopratināšanas laikā, par noziedzīgā nodarījuma izmeklēšanu atbildīgajam pakalpojumu sniedzējam, ņemot vērā operatīvos un praktiskos ierobežojumus, ir arī jānodrošina, ka:

- ja iespējams, cietušo vienmēr nopratina viena un tā pati persona, ja vien tas nekaitē izmeklēšanas pienācīgai norisei;
- ja nepieciešams, nopratināšana notiek telpās, kas īpaši paredzētas vai pielāgotas šim nolūkam;

- nopratināšanu veic attiecīgi apmācīti profesionāļi vai tā tiek veikta ar šādu profesionāļu starpniecību un,
- ja lieta saistīta ar seksuālu vardarbību, ar dzimumu saistītu vardarbību vai vardarbību ģimenē, cietušajiem tiek piedāvāta iespēja, ka nopratināšanu veic tā paša dzimuma persona. Ja iespējams, šāda veida pieprasījumiem ir jādod piekrišana, ja vien tas neapdraud izmeklēšanas pienācīgu norisi.

Mazticamajā gadījumā, ja aizdomās turētais izbēgs no apcietinājuma, policija, konstatējot izbēgšanu vai saņemot attiecīgu informāciju no cietuma, iespēju robežās informēs jūs par izbēgšanu un pasākumiem, kas veikti jūsu aizsardzībai, ja izvērtējumā tiks konstatēta liela iespējamība, ka aizdomās turētais varētu jums kaitēt.

Kas var man nodrošināt aizsardzību?

Ja cietušais ziņo par noziegumu pakalpojumu sniedzējam, kas ir atbildīgs par noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu, ir jānodrošina cietušā individuāls novērtējums, lai apzinātu nepieciešamo konkrēto aizsardzību. Lielākajā daļā gadījumu to darīs policija.

Vai mana lieta tiks izvērtēta, lai noskaidrotu, vai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs varētu mani apdraudēt arī turpmāk?

Visiem noziedzīgos nodarījumos cietušajiem ir tiesības uz policijas novērtējumu, kas tiek veikts, lai apzinātu cietušā vajadzības vai nepieciešamo atbalstu, tostarp lai noteiktu, vai un kādā mērā cietušajam būtu vajadzīgi īpaši pasākumi. Novērtējuma tvērums un saturs ir atkarīgs no nozieguma smaguma un jūsu individuālajām vajadzībām. Novērtējumā tiks ņemtas vērā jūsu personiskās īpašības, nozieguma būtība un apstākļi un jūsu viedoklis. Jo vairāk informācijas jūs varēsiet sniegt novērtēšanas laikā, jo precīzāk atbalsts atbildīs jūsu individuālajām vajadzībām.

Vai mana lieta tiks izvērtēta, lai noskaidrotu, vai pastāv risks, ka krimināltiesību sistēma var man nodarīt turpmāku kaitējumu (izmeklēšanas un tiesvedības laikā)?

Visiem noziedzīgos nodarījumos cietušajiem ir tiesības uz policijas novērtējumu, kas tiek veikts, lai apzinātu cietušā vajadzības vai nepieciešamo atbalstu, tostarp lai noteiktu, vai un kādā mērā cietušajam būtu vajadzīgi īpaši pasākumi. Novērtējuma tvērums un saturs ir atkarīgs no nozieguma smaguma un jūsu individuālajām vajadzībām. Novērtējumā tiks ņemtas vērā jūsu personiskās īpašības, nozieguma būtība un apstākļi un jūsu viedoklis. Jo vairāk informācijas jūs varēsiet sniegt novērtēšanas laikā, jo precīzāk atbalsts atbildīs jūsu individuālajām vajadzībām.

Kāda aizsardzība ir pieejama īpaši neaizsargātiem cietušajiem?

Saskaņā ar Cietušo hartu jums ir papildu tiesības kā neaizsargātam cietušajam [1], ja jūsu liecības kvalitāti var ietekmēt tas, ka jums ir:

- garīgās veselības problēmas;
- mācīšanās vai komunikācijas traucējumi;
- neiroloģiski traucējumi vai
- fizisko spēju traucējumi.

[1] Par liecinieka atbilstību īpašiem pasākumiem lemj tiesa, pamatojoties uz 1999. gada Rīkojuma par pierādījumiem krimināllietās (Ziemeļīrija) 4. pantā minētajiem kritērijiem.

Es esmu nepilngadīgs. Vai man ir īpašas tiesības?

Saskaņā ar Cietušo hartu jums ir papildu tiesības kā neaizsargātam cietušajam [1], ja noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī jūs vēl neesat sasniedzis 18 gadu vecumu. Cita starpā tas nozīmē, ka jums ir tiesības uz īpašiem pasākumiem, ja sniežat liecību tiesā.

[1] Par liecinieka atbilstību īpašiem pasākumiem lemj tiesa, pamatojoties uz 1999. gada Rīkojuma par pierādījumiem krimināllietās (Ziemeļīrija) 4. pantā minētajiem kritērijiem.

Nozieguma rezultātā ir gājis bojā mans ģimenes loceklis. Kādas ir manas tiesības?

Mirušā tuviniekiem ir tiesības saņemt pakalpojumus saskaņā ar Cietušo hartu kā vissmagākajā noziegumā cietušajiem.

Noziegumā ir cietis mans ģimenes loceklis. Kādas ir manas tiesības?

Ģimenes pārstāvis noziegumā cietušām personām ar invaliditāti vai cietušajiem, kuri noziedzīga nodarījuma rezultātā guvuši tik smagus savainojumus, ka nespēj komunicēt

Ja jums ir invaliditāte vai jūs noziedzīga nodarījuma rezultātā esat guvis tik smagus savainojumus, ka nespējat komunicēt, jums vai jūsu tuviniekiem ir tiesības iecelt ģimenes pārstāvi, kurš rīkojas kā kontaktpersona, saņemot Cietušo hartā paredzētos pakalpojumus.

Vecāks vai aizbildnis cietušajam, kurš nav sasniedzis 18 gadu vecumu

Cietušajam, kurš nav sasniedzis 18 gadu vecumu, un parasti arī cietušā vecākam vai aizbildnim ir tiesības saņemt Cietušo hartā paredzētos pakalpojumus. [1]

[1] Izņemot gadījumus, kad pret jūsu vecāku vai aizbildni notiek izmeklēšana vai ir izvirzīta policijas apsūdzība saistībā ar noziegumu, vai kad pēc pakalpojumu sniedzēja ieskatiem šādu pakalpojumu sniegšana jūsu vecākam vai aizbildnim nav jūsu labākajās interesēs.

Vai man ir pieejami mediācijas pakalpojumi? Kādi ir nosacījumi? Vai mediācijas laikā būšu pasargāts?

Atjaunojošās justīcijas mērķis ir censties palīdzēt novērst nozieguma rezultātā radīto kaitējumu (tostarp morālu un emocionālu kaitējumu). Visas atjaunojošās justīcijas darbības ir pilnīgi brīvprātīgas — jums nav obligāti tajās jāiesaistās, turklāt šajā procesā piedalās apmācīts mediators. Atjaunojošās justīcijas procesā jums var nākties nonākt tiešā un netiešā saskarsmē ar noziedzīgā nodarījuma izdarītāju. Process var notikt rakstiski vai mutiski vai ietvert tikšanos klātienē. Visām pusēm ir iespēja izstāstīt, kas notika, un izskaidrot noziedzīgā nodarījuma ietekmi. Pirms tam kopā ar jums notiks sagatavošanās, ko jūsu atbalstam organizēs attiecīgais pakalpojumu sniedzējs.

Tiks īstenoti vajadzīgie pasākumi, lai garantētu, ka visi procesi, kuros jūs piekrītat piedalīties, notiek droši; tikšanās starp jums un noziedzīgā nodarījuma izdarītāju vienmēr notiks apmācīta mediatora klātbūtnē. Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs atzīst savu vainu un vēlas tikties vai sazināties ar jums, jums var būt iespēja izskaidrot viņam, kā incidents ir jūs ietekmējis. Pēc tam jūs varat pieprasīt atvairošanos vai vienoties par to, kas noziedzīgā nodarījuma izdarītājam ir jāpaveic, lai atlīdzinātu nodarīto kaitējumu.

Kur var iepazīties ar tiesību aktiem, kuros noteiktas manas tiesības?

Cietušo hartu Ziemeļīrijas asamblejā iesniedza Tieslietu departaments saskaņā ar 2015. gada Likuma par justīciju (Ziemeļīrija) 31. panta 2. punktu.

Cietušo hartā ir izklāstīti pakalpojumi, kas galvenajām krimināltiesību iestādēm un citām organizācijām ar attiecīgām funkcijām Ziemeļīrijā jāsniedz noziegumos cietušajiem. Šīs organizācijas dēvē par pakalpojumu sniedzējiem.

Cietušo hartā izklāstītās tiesības attiecas uz visiem cietušajiem neatkarīgi no viņu dzīvesvietas.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 14/03/2019

2 - Paziņošana par noziegumu un manas tiesības izmeklēšanas vai tiesas procesa laikā

Kā es varu ziņot par noziegumu?

Vispirms par noziegumu vajadzētu ziņot policijai.

To var izdarīt dažādos veidos.

Ārkārtas situācija. Ārkārtas situācijā zvaniet uz tālruņa numuru 999 vai 18000, ja jums ir teksta tālrunis. Ārkārtas situācija ir gadījums, kad tiek nodarīts nopietns kaitējums vai noziegums turpinās un aizdomās turamie atrodas notikuma vietā.

SMS pakalpojums ārkārtas situācijā. Policija izmanto ārkārtas SMS reģistrācijas shēmu, lai ārkārtas situācijās ar policiju varētu sazināties personas ar noteiktiem traucējumiem. Šis pakalpojums arī ļauj policijai pārsūtīt palīdzības pieprasījumus ugunsdzēsības un neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestiem. Šis pakalpojums ir pieejams tikai iepriekš reģistrētiem lietotājiem, kuri ir aizpildījuši pieteikuma veidlapu (plašāka informācija un pieteikuma veidlapa ir pieejama policijas tīmekļa vietnē <http://www.psnl.police.uk/>).

Situācijas, kas nav ārkārtas situācija. Ja incidents nav steidzams, zvaniet uz tālruņa numuru 101.

Naida noziegums. Ja incidents nav steidzams, zvaniet uz tālruņa numuru 101 un pēc tam nospiediet 2.

Šī ir viena no iespējām, kā ziņot par noziegumu, papildus citiem šajā sadaļā minētajiem veidiem.

Ziņošana, ko veic trešā persona. Ja nevēlaties vai nevarat ziņot par noziegumu pats, to var izdarīt kāds cits, piemēram, jūsu ģimenes loceklis vai brīvprātīga organizācija. Viņi būs tie, kas sākotnēji sazināsies ar policiju. Jūs tik un tā tiksiet iesaistīts procesā vēlāk.

Ziņošana vietējam policijas iecirknim. Ja incidents nav steidzams, jūs varat ziņot par to arī vietējā policijas iecirknī tā darba laikā.

Par noziegumu var ziņot arī turpmāk aprakstītajos veidos.

Crimestoppers. Ja nevēlaties atklāt savu vārdu, jūs varat ziņot par noziegumu anonīmi, zvanot uz labdarības organizācijas *Crimestoppers* bezmaksas tālruni 0800 555 111. Šo pakalpojumu nenodrošina policija.

Incidents ostā vai lidostā. Ja incidents ir noticis Belfāstas Starptautiskās lidostas vai Belfāstas ostas teritorijā, jums jāsaazinās ar Belfāstas Starptautiskās lidostas policiju pa tālruni 028 9448 4400 (paplašinājums 4412) / mobilo tālruni 077 1081 9183 vai Belfāstas Ostas policiju pa tālruni 028 9055 3000. Ja ir noticis nopietns incidents, piemēram, slepkavība, terora akts vai bruņota laupīšana, par to var ziņot arī Ziemeļīrijas policijai. Par incidentiem Belfāstas Pilsētas lidostā ir jāziņo Ziemeļīrijas policijai, zvanot uz iepriekš norādītajiem tālruņa numuriem.

Policijas tiesībsargs. Ja uzskatāt, ka noziegumu ir izdarījis policists, jums par to būtu jāziņo policijas tiesībsargam, kurš izmeklēs lietu un sniegs Prokuratūras vadītājam ieteikumus attiecībā uz kriminālvajāšanu.

Kā es varu uzzināt, kas notiek lietā?

Ja jūs esat noziegumā cietušais, jums ir tiesības bez liekas kavēšanās saņemt no policijas informāciju un paskaidrojumus, kad aizdomās turētais:

- tiek apcietināts;
- tiek nopratināts ar brīdinājumu;
- tiek atbrīvots bez apsūdzības uzrādīšanas;
- tiek atbrīvots pret galvojumu vai tiek mainīti vai atcelti galvojuma nosacījumi.

Jums ir tiesības bez liekas kavēšanās saņemt no policijas turpmāk minēto informāciju pēc tam, kad policija ir to saņēmusi:

- pirmās tiesas sēdes datumu, laiku un vietu;
- ja aizdomās turēto policija atbrīvo pret galvojumu, lai viņš ierastos tiesā — galvojuma nosacījumus un jebkādas izmaiņas šajos galvojuma nosacījumos.

Vai man ir tiesības uz juridisko palīdzību (izmeklēšanas vai tiesvedības laikā)? Kādi ir nosacījumi?

Cietušie un liecinieki nav kriminālprocesa puses, tāpēc Ziemeļīrijā viņiem nav tiesību saņemt juridisko palīdzību.

Vai es varu pieprasīt izdevumu atlīdzināšanu (par piedalīšanos izmeklēšanā/tiesvedībā)? Kādi ir nosacījumi?

Ja jums ir jādodas uz tiesu sniegt liecību, jums var nākties segt, piemēram, ceļa izdevumus. Jūs varat pieteikties šādu izdevumu atlīdzināšanai. Izdevumu atlīdzināšana ir jāpieprasa noteiktajā termiņā, un ir paredzētas standarta likmes ceļa un uzturēšanās izdevumiem, kā arī maksimālā summa dienā attiecībā uz zaudētajiem ienākumiem. Netiek atlīdzināti izdevumi, kas radušies, sniedzot liecību par noziedzīgu nodarījumu policijai.

Informācija par to, kā un ar kādiem nosacījumiem Prokuratūra atlīdzina izdevumus, kā arī piemērojamās likmes ir apskatāmas tīmekļa lapā <http://www.ppsni.gov.uk/Publications-7873.html>.

Vai es varu iesniegt pārsūdzību, ja lieta tiek izbeigta bez tiesas?

Ja Prokuratūra nolēmj neierosināt lietu un jūs tam nepiekrītat, jums ir tiesības pieprasīt Prokuratūras lēmuma pārskatīšanu.

Tiesības pieprasīt, ka tiek pārskatīts Prokuratūras lēmums par lietas neierosināšanu, var izmantot neatkarīgi no nozieguma veida vai tiesas līmeņa. Ja lēmumu neierosināt lietu pieņem Prokuratūras vadītājs un augstākstāvoša iestāde to nevar pārskatīt, to var darīt Prokuratūras vadītājs. Plašāka informācija par tiesībām uz pārskatīšanu un procesa norisi pieejama tīmekļa vietnē <http://www.ppsni.gov.uk/>.

Vai es varu piedalīties tiesā?

Ja jums ir kas zināms par incidentu, jums var lūgt sniegt liecību tiesā apsūdzības uzturēšanai vai aizstāvībai.

Kāda ir mana oficiālā loma tiesību sistēmā? Piemēram, vai man ir cietušā, liecinieka, civilprasītāja vai privātas apsūdzības uzturētāja statuss? Vai varu šādu statusu izvēlēties?

Cietušo hartas izpratnē "cietušais" ir:

- persona, kurai nodarīts kaitējums, tostarp fizisks, garīgs vai emocionāls kaitējums, vai ekonomiski zaudējumi, ko tieši izraisījis noziedzīgais nodarījums;
- tās personas tuvinieks, kuras nāvi tieši izraisījis noziedzīgais nodarījums.

Ja jums ir kas zināms par incidentu, jums var lūgt sniegt liecību tiesā apsūdzības uzturēšanai vai aizstāvībai. Ja jūs pazīstat kādu cilvēku, kas ir iesaistīts lietā, jūs var pieaicināt kā liecinieku, kurš dod liecību par personu raksturojošām iezīmēm. Parasti šādus lieciniekus pieaicina aizstāvība. Jebkurā gadījumā jūsu liecībai var būt izšķiroša nozīme apsūdzētā notiesāšanā vai attaisnošanā.

Kādas ir manas tiesības un pienākumi šajā lomā?

Cietušo tiesības ir paredzētas Cietušo hartā. Tā ir pieejama šeit: <https://www.justice-ni.gov.uk/publications/victim-charter>.

Ja esat bijis noziedzīga nodarījuma liecinieks, bet neesat cietušais, jūs varat izmantot pakalpojumus, kas paredzēti Liecinieku hartā. Tā ir pieejama šeit: <https://www.justice-ni.gov.uk/publications/witness-charter>.

Vai es varu liecināt tiesā vai sniegt pierādījumus? Ar kādiem nosacījumiem?

Ja jums ir kas zināms par incidentu, jums var lūgt sniegt liecību tiesā apsūdzības uzturēšanai vai aizstāvībai. Ja jūs pazīstat kādu cilvēku, kas ir iesaistīts lietā, jūs var pieaicināt kā liecinieku, kurš dod liecību par personu raksturojošām iezīmēm. Parasti šādus lieciniekus pieaicina aizstāvība.

Ja jūs esat noziegumā cietušais, cietušā personiskā liecība (VPS) sniedz jums iespēju ar saviem vārdiem izskaidrot, kā noziegums ir jūs ietekmējis fiziski, emocionāli, finansiāli vai kādā citā veidā. Tā atšķiras no liecinieka liecības par notikušo, piemēram, redzēto vai dzirdēto.

Tiklīdz ir pieņemts lēmums ierosināt lietu saistībā ar nozieguma izdarīšanu, jums ir tiesības uz piedāvājumu sniegt VPS.

VPS dod jums iespēju izteikties kriminālprocesā. Tomēr jums nevajadzētu paust savu viedokli par apsūdzēto, par jebkādiem citiem vai iespējamajiem nodarījumiem vai par sodu, ko jūs uzskatāt par atbilstošu. Šāds viedoklis tiesā netiek pieņemts. Pirms liecība tiks nodota tiesnesim, Prokuratūra izdzēsīs informāciju, kurai tajā nav jābūt.

Cietušā personiskā liecība tiks izmantota tiesā, ja apsūdzētais tiks atzīts par vainīgu vai atzīs savu vainu. Ar to iepazīsies prokurors, apsūdzētais, viņa juridiskais pārstāvis un tiesnesis. Ja persona tiek notiesāta par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, tiesai, lemjot par sodu, ir jāņem vērā cietušā personiskās liecības attiecīgās daļas. Dažkārt var nebūt iespējams ņemt vērā liecību, ja lieta tiesā tiek izskatīta ļoti ātri, piemēram, ja apsūdzētais uzreiz atzīst savu vainu vai ja lieta tiek izskatīta pirmajā tiesas sēdē.

Kādu informāciju es saņemšu tiesvedības laikā?

Jums ir tiesības:

- bez liekas kavēšanās saņemt informāciju par galvojuma tiesas sēdes iznākumu (jebkādiem galvojuma nosacījumiem un izmaiņām šajos galvojuma nosacījumos) un pamatojumu;
- saņemt informāciju no Cietušo un liecinieku atbalsta vienības par kriminālprocesa tiesas sēžu datumu, vietu un iznākumu;
- tikt informētam par aizdomās turētā apcietināšanas ordera izdošanu un tiesas sēdes iznākumu, ja aizdomās turētais tiek apcietināts atkārtoti. Ja aizdomās turētais pēc apcietināšanas ordera izdošanas tiek apcietināts atkārtoti, parasti drīz seko tiesas sēde;
- gadījumos, kad aizdomās turētais neatzīst savu vainu, pārrunāt savas vajadzības ar Cietušo un liecinieku atbalsta vienību un nepieciešamības gadījumā vērsties attiecīgā atbalsta grupā vai aģentūrā.

Ja jūs esat liecinieks, tiesvedības laikā jums ir tiesības:

- lūgt tiesai iespēju iekļūt tiesas ēkā, izmantojot citu ieeju, kuru neizmanto aizdomās turētais, viņa ģimene un draugi;

- atbilstošos apstākļos satikt Prokuratūras prokuroru un uzdot viņam jautājumus par tiesas norisi. Ja tas būs iespējams, viņš norādīs, cik ilgi jums varētu nākties gaidīt līdz liecības sniegšanai;
- ja iespējams, saņemt Prokuratūras prokurora skaidrojumu, ja tiesas sēde konkrētā dienā kavējas, un uzzināt, cik ilgi varētu nākties gaidīt;
- gaidīt un atrasties tiesas zālē atsevišķi no aizdomās turētā un viņa ģimenes un draugiem — tiesa to nodrošinās, ja vien tas būs iespējams;
- uz īpašiem pasākumiem, ko jums nodrošina, ja tos ir uzdevusi tiesa;
- iegūt tiesas kontaktpersonas kontaktinformāciju, lai jūs varētu uzzināt, kas notiek lietā, kamēr tā tiek izskatīta.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 14/03/2019

3 - Manas tiesības pēc tiesas procesa

Vai es varu pārsūdzēt lēmumu?

Cietušajiem nav tiesību pārsūdzēt spriedumu, ar ko notiesāts vai sodīts noziedzīgā nodarījuma izdarītājs.

Kādas ir manas tiesības pēc sprieduma pasludināšanas?

Kad tiesvedība ir beigusies, jums ir tiesības:

- saņemt atlīdzību par izdevumiem, kurus Prokuratūra atzīst par jums atlīdzināmiem, ja jūs esat bijis tiesā liecināt;
- saņemt informāciju no Cietušo un liecinieku atbalsta vienības par tiesvedības iznākumu, tostarp īsu kopsavilkumu par lēmuma pamatojumu, ja tas ir pieejams;
- ar Cietušo un liecinieku atbalsta vienības starpniecību saņemt cietušajiem paredzētos atbalsta pakalpojumus, ja tas ir nepieciešams un ja tie ir pieejami.

(i) Ja tiek iesniegts pieteikums Kroņa tiesā, lai pārsūdzētu notiesājošu spriedumu vai sodu Miertiesā.

Jums ir tiesības saņemt no Cietušo un liecinieku atbalsta vienības šādu informāciju:

- paziņojumus par apelācijas sūdzībām;
- paredzēto tiesas sēžu datumu, laiku un vietu;
- apelācijas sūdzības iznākumu, tostarp izmaiņas sākotnējā spriedumā.

Jums ir arī šādas tiesības:

- gaidīt un atrasties tiesas zālē atsevišķi no apelācijas sūdzības iesniedzēja un viņa ģimenes un draugiem. Tiesa to nodrošinās, ja vien tas būs iespējams;
- iegūt kontaktinformāciju saziņai ar Kroņa tiesas kontaktpersonu;
- saņemt informāciju par cietušo atbalsta pakalpojumiem, ja tie ir nepieciešami un pieejami.

(ii) Ja ir iesniegts pieteikums pārsūdzēt notiesājošu spriedumu vai sodu Apelācijas tiesā vai ja Apvienotās Karalistes Augstākajā tiesā ir iesniegts krimināllietas kasācijas pieteikums vai sūdzība

Jums ir tiesības saņemt no Cietušo un liecinieku atbalsta vienības šādu informāciju:

- uzzināt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam ir dota atļauja pārsūdzēt lēmumu;
- saņemt informāciju par paredzēto tiesas sēžu datumu, laiku un vietu;
- uzzināt, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju ir plānots atbrīvot pret galvojumu pirms apelācijas izskatīšanas vai ka galvojuma nosacījumi ir mainīti;

- saņemt informāciju par jebkādam izmaiņām tiesas sēžu datumos;
- iegūt kontaktinformāciju saziņai ar kontaktpersonu Krimināllietu apelācijas birojā vai Apvienotās Karalistes Augstākajā tiesā;
- uzzināt apelācijas sūdzības rezultātu. Tas ietver informāciju par jebkādam izmaiņām sākotnējā spriedumā;
- gaidīt un atrasties tiesas zālē atsevišķi no apelācijas sūdzības iesniedzēja un viņa ģimenes un draugiem. Tiesa to nodrošinās, ja vien tas būs iespējams. Apelācijas sūdzības iesniedzēji parasti nepiedalās tiesas sēdēs Augstākajā tiesā. Ja apelācijas sūdzības iesniedzējs būs ieradies un jūs negribēsiet atrasties tiesas zālē, jums tiks nodrošināti īpaši apstākļi;
- pieprasīt Krimināllietu apelācijas birojā vai Apvienotās Karalistes Augstākajai tiesai sprieduma kopiju, kad tas ir publicēts.

Kad ir dota atļauja pārsūdzēt lēmumu, ja jūs esat mirušā tuvinieks, attiecīgās lietās jums ir tiesības uz tikšanos ar Prokuratūru, lai saņemtu skaidrojumus par apelācijas sūdzības būtību un tiesas procedūram.

Krimināllietu pārskatīšanas komisija

Saņemot pieteikumu no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, Krimināllietu pārskatīšanas komisija pārskata notiesājošos spriedumus un sodus, kas piemēroti par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu. Komisija var no jauna pārsūdzēt notiesājošo spriedumu vai sodu, ja ir kāda jauna informācija vai jauns arguments, kas var nozīmēt, ka notiesājošais spriedums nav pietiekami pamatots vai piespriests sods ir pārāk ilgs. Komisija no notiesātām personām katru gadu saņem aptuveni 1000 pieteikumu un jaunai apelācijai nodod aptuveni 30–40 lietas. Pārskatot lietu, komisija izvērtēs, kā tas varētu jūs ietekmēt, un lems, vai jūs informēt. Komisija pamatos savus lēmumus par saziņu ar jums un attiecīgos gadījumos informēs policiju par šiem lēmumiem.

- Jums ir tiesības saņemt informāciju no komisijas, ja tā uzskata, ka ir pamatots iemesls vērst jūsu uzmanību uz pārskatīšanu.
- Ja komisija uzskatīs, ka ir lietderīgi sazināties ar jums pārskatīšanas laikā, tā informēs jūs, ka ir saņemts pieteikums un lieta tiek pārskatīta. Pēc pārskatīšanas komisija lems, vai notiesājošais spriedums vai sods ir jānodod tiesām, un informēs jūs par savu lēmumu, ja vien jūs īpaši nenorādīsiet, ka nevēlaties tikt informēts.
- Ja komisija uzskatīs, ka nav lietderīgi sazināties ar jums pārskatīšanas laikā, taču pēc tam nolems pārsūdzēt notiesājošo spriedumu vai sodu tiesā, tiek pieņemts, ka komisija informēs jūs par lietas nodošanu.

Vai man ir tiesības uz atbalstu vai aizsardzību pēc tiesvedības? Cik ilgi?

- Jums ir tiesības jebkurā laikā izmantot cietušo atbalsta pakalpojumus neatkarīgi no tā, vai jūs esat vai neesat ziņojis par noziegumu, un tie jums ir pieejami arī pēc izmeklēšanas un kriminālprocesa beigām.

Kādu informāciju es saņemšu, ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs tiks notiesāts?

- Jums ir tiesības saņemt no Cietušo un liecinieku atbalsta vienības informāciju par aizdomās turētajam piemēroto sodu (ja viņu notiesā). Tas ietver īsu skaidrojumu par soda būtību un sekām.
- Jums ir tiesības vērsties Prokuratūrā, kas atbildēs uz jautājumiem par sodu, uz kuriem Cietušo un liecinieku atbalsta vienība nevar atbildēt.
- Papildus iepriekš minētajām tiesībām, ja jūs esat mirušā tuvinieks, attiecīgos gadījumos jums ir tiesības arī uz tikšanos ar Prokuratūras pārstāvi, kurš izskaidros piemēroto sodu. Šī tikšanās parasti notiek tiesā.

Vai man pateiks, ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs tiks atbrīvots (tostarp atbrīvots priekšlaikus vai ar nosacījumiem) vai izbēgs no cietuma?

Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājam piemēro cietumsodu, ārstēšanu slimnīcā vai Probācijas pārvaldes uzraudzību, jums ir tiesības saņemt no Cietušo un liecinieku atbalsta vienības informāciju par piekļuvi attiecīgai shēmai, kas nodrošina cietušo informēšanu pēc apsūdzētā notiesāšanas. Jums ir arī tiesības lūgt noteiktu informāciju no Cietušo informēšanas vienības. Šī vienība, ko vada Ziemeļīrijas Probācijas pārvalde, koordinē vienotu cietušo informēšanas dienestu, kurš nodrošina visas trīs cietušo informēšanas shēmas. Šīs trīs shēmas ir shēma cietušo informēšanai par ieslodzīto atbrīvošanu (*PRVIS*), Ziemeļīrijas Probācijas pārvaldes cietušo informēšanas shēma un shēma tādu cietušo informēšanai, kuriem kaitējumu nodarījuši noziedznieki ar garīga rakstura traucējumiem. Tās attiecas uz:

- nepilngadīgiem likumpārkāpējiem, kuriem Kroņa tiesa piemērojusi mūža ieslodzījumam līdzvērtīgu sodu, kuri notiesāti par ļoti smaga noziedzīga nodarījuma izdarīšanu vai kas atrodas apcietinājumā Nepilngadīgo likumpārkāpēju centrā (kad nepilngadīgais sasniedz 18 gadu vecumu). Apcietinājuma informācijas shēma attiecas arī uz pieaugušiem likumpārkāpējiem (18 un vairāk gadu), kuriem piemērots sešu mēnešu vai ilgāks cietumsods;
- likumpārkāpējiem, kuri izcieš sodu, kas ietver Ziemeļīrijas Probācijas pārvaldes uzraudzību, un

- likumpārkāpējiem, kuri ievietoti slimnīcā ar rīkojumu par ierobežojumiem.

Shēma cietušo informēšanai par ieslodzīto atbrīvošanu (PRVIS)

Ja jūs reģistrējaties shēmā, jums ir tiesības bez liekas kavēšanās saņemt no Cietušo informēšanas vienības (ja tā ir informēta par lēmumu vai iznākumu) informāciju par:

- gadu un mēnesi, kurā ieslodzīto plānots atbrīvot no apcietinājuma vai kurā viņam ir tiesības pieteikties pagaidu atbrīvošanai;
- to, kad tiek izskatīta ieslodzītā pagaidu atbrīvošanas iespēja;
- lēmumiem, kas pieņemti saistībā ar pagaidu atbrīvošanu, un
- zināmiem ieslodzītā atbrīvošanas nosacījumiem vai nosacījumiem, kurus piemēro pagaidu atbrīvošanai, un šo nosacījumu neievērošanu, kā rezultātā ieslodzītais atgriežas apcietinājuma vietā, ja vien šādas informācijas izpaušana neapdraud kādu personu vai tās izpaušana nerada kaitējuma risku noziedzīgā nodarījuma izdarītājam.

Ja ieslodzītājam ir piemērots mūža ieslodzījums, brīvības atņemšana uz nenoteiktu laiku vai pagarināts ieslodzījums, un atbrīvošanas iespēja ir jāizvērtē par nosacītu atbrīvošanu atbildīgām amatpersonām, jums ir tiesības saņemt no Cietušo informēšanas vienības informāciju par to, kad tiek izvērtēta ieslodzītā atbrīvošana. Jums arī būs tiesības ar Cietušo informēšanas vienības starpniecību paust savu viedokli par nosacīto atbrīvošanu atbildīgajām amatpersonām, pirms tiks izvērtēta ieslodzītā atbrīvošana. Jums ir tiesības tikt informētam par lēmumu, ko pieņem par nosacītu atbrīvošanu atbildīgās amatpersonas, un — ja tiek pieņemts lēmums ieslodzīto atbrīvot — uzzināt nosacītajai atbrīvošanai piemērotos nosacījumus.

Jums ir tiesības arī iesniegt savu viedokli Cietušo informēšanas vienībai vai izteikt bažas par savu personisko drošību, lai tās tiktu ņemtas vērā izvērtēšanā, kad noziedzīgā nodarījuma izdarītājs piesakās pagaidu atbrīvošanai vai tiek atbrīvots ar nosacījumiem.

Ļoti retos gadījumos par atbrīvošanu jūs var informēt tikai pēc tam, kad tā ir notikusi. Mazticamajā gadījumā, ja ar jums saistītā noziedzīgā nodarījuma izdarītājs izbēgs no apcietinājuma, jums būs tiesības bez liekas kavēšanās saņemt informāciju par to no policijas vai cietuma, ja vien šādas informācijas izpaušana neapdraud kādu personu vai tās izpaušana nerada kaitējuma risku noziedzīgā nodarījuma izdarītājam. Jums ir tiesības saņemt informāciju no policijas vai cietuma arī par pasākumiem, kas šādā gadījumā tiek īstenoti jūsu aizsardzībai.

Ziemeļrijas Probācijas pārvaldes cietušo informācijas shēma

Ja jūs reģistrējaties šajā shēmā, jums ir **tiesības** bez liekas kavēšanās saņemt no Cietušo informēšanas vienības (ja tā ir informēta par lēmumu vai iznākumu) informāciju par:

- to, kā lieta tiks pārvaldīta;
- noziedzīgā nodarījuma izdarītāja uzraudzības ilgumu un veidu un tās vispārīgajiem nosacījumiem (tostarp jebkādam izmaiņām);
- papildu nosacījumiem, ko piemēro uzraudzībai, tostarp gadījumā, ja tie tiek mainīti;
- piespiedu darba stundām, ja tiek piemērots šāds sods, un
- citiem sodiem saistībā ar lietu.

Jums ir tiesības arī izvēlēties, kādā veidā jūs vēlaties saņemt šo informāciju (piemēram, klātienē, pa tālruni vai rakstiski), un izklāstīt savas bažas Cietušo informēšanas vienības darbiniekam. Atsevišķos gadījumos vienība piedāvās jums arī iespēju izklāstīt savus uzskatus un bažas cietušā ziņojumā, lai to varētu izvērtēt par nosacītu atbrīvošanu atbildīgās amatpersonas.

Shēma tādu cietušo informēšanai, kuriem kaitējumu nodarījuši noziedznieki ar garīga rakstura traucējumiem

Shēmas ietvaros cietušie tiek informēti, ja tiek apsvērta noziedzīgā nodarījuma izdarītāja izlaišana no slimnīcas uz noteiktu laiku, kā arī šādas personas izrakstīšana no slimnīcas ar vai bez nosacījumiem. Ja jūs reģistrējaties šajā shēmā, jums ir tiesības bez liekas kavēšanās saņemt no Cietušo informēšanas vienības (ja tā ir informēta par lēmumu vai iznākumu) informāciju par:

- to, ka tiek izvērtēta personas izlaišana no slimnīcas uz noteiktu laiku;
- to, ka noziedzīgā nodarījuma izdarītājs tiek uz laiku izlaists no slimnīcas vai viņu plānots izrakstīt tuvāko nedēļu laikā, kā arī vispārīgiem nosacījumiem, kas attiecas uz jums; un
- nosacījumiem, ko piemēro noziedzīgā nodarījuma izdarītājam, kuru izraksta no slimnīcas.

Jums ir arī tiesības izmantot iespēju rakstiski iesniegt Cietušo informēšanas vienībai savus uzskatus par to, kā ierosinātā izlaidšana vai izrakstīšana var ietekmēt jūsu drošību vai labklājību, un nosacījumiem, kādus varētu piemērot noziedzīgā nodarījuma izdarītājam, kad viņš pamet slimnīcu.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 14/03/2019

4 - Kompensācija

Kā var pieprasīt, lai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs atlīdzina zaudējumus (piemēram, lietas izskatīšana tiesā, civilprasība, papildprasības procedūra)?

Ja esat cietis vardarbīgā noziegumā, jums var būt tiesības uz kompensāciju. Ja vien nav pamatota iemesla rīkoties citādi, jums pēc notikušā incidenta vajadzētu ziņot par to policijai, kolīdz tas ir iespējams, un iesniegt pieteikumu kompensācijas saņemšanai divu gadu laikā (no dienas, kad noticis incidents, kurā nodarīts kaitējums). Divu gadu termiņu var neievērot, ja kompensācijas dienesti uzskata, ka kavējumam ir pamatots iemesls un tas ir nepieciešams taisnīguma interesēs. Plašāka informācija par kompensāciju vardarbīgos noziegumos cietušām personām pieejama tīmekļa lapā <http://www.nidirect.gov.uk/articles/compensation-criminal-injuries>.

Tiesas uzdota kompensācija

Miertiesā var izdot kompensācijas rīkojumu līdz 5000 GBP apmērā par vienu apsūdzību. Kroņa tiesai ir neierobežotas pilnvaras, taču ir jāņem vērā noziedzīgā nodarījuma izdarītāja līdzekļi.

Kompensācijas rīkojumu izdod par tādu apmēru, ko tiesa uzskata par atbilstīgu, ņemot vērā pierādījumus un apsūdzības uzturētāja un aizstāvības paustos viedokļus.

Tiesas pievērš lielu uzmanību kompensācijas rīkojumu izdošanai, un tām ir jāsniedz pamatojums, ja rīkojums netiek izsniegts.

Tiesā uzdeva noziedzīgā nodarījuma izdarītājam atlīdzināt man kaitējumu / izmaksāt kompensāciju. Kā es varu panākt, ka man samaksā?

Kompensācijas rīkojumu izpildes nodrošināšana ir tiesu pārziņā.

Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs nemaksā, vai valsts var samaksāt man avansu? Ar kādiem nosacījumiem?

Nē, Ziemeļīrijā nav paredzēta tiesas uzdotas kompensācijas iepriekšēja samaksa.

Vai man pienākas kompensācija no valsts?

Jums var būt šādas tiesības saskaņā ar Kriminālnoziegumā nodarīta kaitējuma kompensāciju shēmu — plašāka informācija ir pieejama tīmekļa lapā <https://www.nidirect.gov.uk/articles/compensation-criminal-injuries>.

Vai man ir tiesības uz kompensāciju, ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs netiek notiesāts?

Saskaņā ar Kriminālnoziegumā nodarīta kaitējuma kompensāciju shēmu jums var būt tiesības uz kompensāciju pat tad, ja jūsu uzbrucējs nav zināms vai netiek notiesāts. Plašāka informācija ir pieejama tīmekļa lapā <https://www.nidirect.gov.uk/articles/compensation-criminal-injuries>.

Vai man ir tiesības uz ārkārtas maksājumu, kamēr es gaidu lēmumu par savu kompensācijas pieteikumu?

Ja kompensācijas dienesti ir nolēmuši, ka jums ir tiesības uz maksājumu, bet nevar pieņemt galīgo lēmumu, tie var apsvērt starpposma maksājumu. Ja tie nespēj pieņemt galīgo lēmumu, tas, visticamāk, ir tādēļ, ka tie gaida, līdz varēs konstatēt jums nodarīta kaitējuma sekas ilgtermiņā.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas

nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 14/03/2019

5 - Manas tiesības uz atbalstu un palīdzību

Es esmu noziegumā cietušais. Ar ko man jāsaazinās, lai saņemtu atbalstu un palīdzību?

Ziemeļrijas cietušo atbalsta organizācija *Victim Support NI* sniedz informāciju par jums tuvumā pieejamajiem atbalsta pakalpojumiem. Sk. Cietušo hartu un Liecinieku hartu. <http://www.victimsupportni.com/>

Cietušo atbalsta uzticības tālrunis

Cietušo informācijas dienestam ir cietušajiem paredzēta informācijas tālruņa līnija: +44 808 168 9293.

Vai atbalsts cietušajiem ir par velti?

Jā.

Kādu atbalstu es varu saņemt no valsts dienestiem vai iestādēm?

Policijai un Cietušo un liecinieku atbalsta vienībai ir jāsniedz jums informācija par to, kur un kā saņemt konsultāciju vai atbalstu, tostarp kā saņemt medicīnisku palīdzību, speciālistu atbalstu (piemēram, psihologa atbalstu) un atrast alternatīvu izmitināšanas vietu.

Kādu atbalstu es varu saņemt no nevalstiskajām organizācijām?

Daudzas nevalstiskās un labdarības organizācijas valsts, reģionālā un vietējā mērogā sniedz palīdzību, konsultācijas un citus vispārīgus un specializētus pakalpojumus noziegumos cietušām personām.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 14/03/2019